Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Подиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 80. | Нинѣ: гр. Антипы см. рим. Войцѣха | Завтра: Н. 2 Ѳомина 1 Бѣла | Субота 11 (23) цвѣтня 1892. | Всходъ сонця 4 г 57 м.; заходъ 7 г. 1 м. Баром. 767 терм. + 5·8° + 2·0°. | Рôкъ II.

Пôднесенє добробыту въ народѣ.

III.

Побôчь товариствъ господарскихъ або такихъ спôлокъ рôльничо-господарскихъ, котрѣ мали бы на цѣли лишь саму управу рôлѣ та продукцію, треба бы старати ся також о такѣ спôлки, котрѣ мали бы на цѣли перероблюванє и збуванє продуктôвъ рôльнои господарки. Въ сѣмъ напрямѣ ще труднѣйша рѣчь, якъ въ заснованю товариствъ господарскихъ для самои продукціѣ. Коли першѣ товариства потребують не малого знаня, доброи волѣ и охоты а передовсѣмъ капиталу, то сѣ другѣ потребують того всего въ далеко бôльшôй мѣрѣ; они вымагають ще бôльше оглядного и розважного веденя, та й не легко ихъ де небудь завести. Того рода спôлки дались бы найскорше заводити близько бôльшихъ мѣстъ, де збутокъ рôльныхъ продуктôвъ єсть лекшій. Того рода спôлки мусѣли бы однакожь крôмъ всѣлякихъ иншихъ трудностей поборювати ще й конкуренцію, яку имъ бы ставили торговельники въ мѣстѣ, що нинѣ взяли майже въ монополь весь збутокъ рôльнои продукціѣ. Ледви чи у насъ зможе такъ скоро прийти до основуваня такихъ спôлокъ, а колибъ мало до нихъ прийти, то въ интересѣ самыхъ господарѣвъ рôльныхъ не видѣли бы мы иншои рады лишь ту, щобы они ставали въ звязь зъ мѣщаньствомъ, яке ще лишило ся по нашихъ мѣстахъ.

Взагалѣ тѣснѣйша звязь межи нашимъ мѣщаньствомъ а селяньствомъ єсть нинѣ далеко бôльше конечна, якъ була коли небудь, а лежить то въ интересѣ однихъ и другихъ. Нашѣ мѣста стоять нинѣ майже такъ зовсѣмъ окремо вôдъ селяньского населеня, якъ стояли колись въ середныхъ вѣкахъ. Мѣщаньство въ нихъ, все одно чи руске чи польске, пôдупадає чимъ разъ бôльше. До нашихъ мѣстъ напливають новѣ люде зъ цѣлого свѣта. Зайде якійсь Нѣмець, Чехъ або Жидъ (хочь и своихъ єсть подостаткомъ), дивишь ся, а вôнъ вже за рôкъ за два розживъ ся, розбогатѣвъ, ба й купує каменицѣ або ставить таки мало що не палаты, коли тымчасомъ питомый мѣщанинъ ледви що животѣє, бѣднѣє чимъ разъ бôльше, переносить ся зъ середины мѣста на далекѣ передмѣстя, ажь наконець таки зовсѣмъ пôдупадає. Тѣснѣйша звязь межи мѣщаньствомъ а селяньствомъ єсть отже конче потрѣбна, а що ихъ найбôльше могло бы вязати зъ собою, то бувъ бы лишь интересъ матеріяльный. Отже до такихъ спôлокъ господарскихъ, котрѣ мали бы на цѣли дальше перероблюванє и збуванє рôльныхъ продуктôвъ треба бы конче втягати и мѣшанъ.

Колижь вернемо знову до проґрамы товариства „Просвѣты“, то сказали бы мы, що въ сѣмъ напрямѣ могла бы бути дуже хосенна дѣяльность філій „Просвѣты“. Задачею тыхъ філій повинно бы бути не лишь уряджуванє господарско-промисловыхъ выставъ и доглядъ читалень, але також зближуванє мѣщанъ и селянъ на ґрунтѣ економічнôмъ и помаганє имъ до спôльного основуваня спôлокъ рôльничо-господарскихъ, маючихъ на цѣли перероблюванє и збуванє рôльныхъ продуктôвъ. При помочи мѣщаньства можна бы далеко лекше и скорше приступити до основуваня такихъ спôлокъ якъ н. пр. молочарскѣ, садôвничѣ, спôлки закупна насѣня, продажи збôжа, худобы, покладкôвъ, шкôръ, прядива и т. д.

Працюючи такъ около селяньства не треба намъ спускати зъ ока и самого мѣщаньства. Русины зле роблять, що, по правдѣ сказавши, забувають на мѣщаньство, а переважно, коли вже не выключно, дбають лишь про самыхъ селянъ. Хто знає, чи нинѣ нашъ мѣщанинъ не потребує бôльшои помочи и опѣки, якъ селянинъ. Сей хочь и якъ бѣдує, а всежь таки, коли має бодай кусникъ землѣ, бодай хатчину, єсть собѣ паномъ на своѣмъ смѣтю, бо має бодай де приклонити голову. Сумнѣйша доля того мѣщанина, котрый, хочь може також має хатчину, але мусить на удержанє свого житя гôрко працювати серед велвчезнои конкуренціѣ и дорожнѣ въ мѣстѣ, а крôмъ того вôнъ ще выставленый въ мѣстѣ на всѣлякого рода покусы, котрыхъ селянинъ на селѣ не видить. Орґанізацією мѣщаньства на

25

ОСТАПЪ БОНДАРЧУКЪ

Повѣсть Іос. Игн. Крашевского.

(Дальше.)

— Забуду! Яка легка и гарна рада! Видко, Альфреде, що ты нѣколи не кохавъ. Забути! Чижь можна менѣ забути? Забутє, то смерть, то убійство. И ты знаєшь, якимъ болемъ треба заплатити за забутє? Кôлько слѣзъ розпуки треба пролити на моѣмъ гробѣ?

На тѣ слова, вымовленѣ скоро, Альфредъ поблѣдъ и тяжко зôтхнувъ.

— Сестро, якъ ты не знаєшь мене!

Они глянули на себе може въ перве око въ око, довго, ажь зрозумѣли ся. Зъ черги упавъ Альфредъ на крѣсло и закрывъ лице рукою

Михайлина мовчала.

— Брате, — вôдозвала ся зъ тиха — ты радишь менѣ лѣкъ, котрый — якъ видко — тобѣ самому не богато помôгъ. Ты терпишь?

— Бо я собѣ наказавъ мовчати. Мене не любишь, для мене ты навѣть не милосердна, тому я борюсь зъ собою, терплю — жду.

Михайлина ще удавала, що все розумѣє.

— Нехай ѣде, — сказала — нехай ѣде; чей то дораджувавъ ты менѣ? Справдѣ треба того, але чомужь я не маю користати зъ хвиль послѣдныхъ, бути зъ нимъ? Ще кôлька годинъ, а потôмъ остане тôлько споминъ, и то не той слѣзный споминъ, що потѣшає и лагодить бôль, але той страшный споминъ, що грызе и болить, мовь рана.

Панѣ де Рошь увойшла и обоє замовкли.

Остапъ сумный и поважный, якъ завсѣгды, прийшовъ въ пôвъ годины пôзнѣйше. У вечѣръ Альфредъ посвятивъ ся бути товаришемъ для Француски и оповѣдавъ ѣй широко и довго про Парижь и Францію; а тымчасомъ межи Місею а Остапомъ вела ся безнастанно черезъ цѣлый вечѣръ тайна и тиха розмова. На вôдходѣ, Альфредъ нѣбы для якоись пильнои справы, взявъ приятеля пôдъ руку и попровадивъ єго до свого мешканя. Вôнъ чувъ потребу розмовитись зъ нимъ широ и рѣшучо о будучности, о замѣрахъ та думкахъ єго.

Не выявляючи передъ нимъ того, що бачить щось невзвычайного, грôзного, хотѣвъ єго нѣбы для єго власного добра спонукати до вôдъѣзду.

— Графови що дня лѣпше — сказавъ по хвили. — Хочь вôнъ и виненъ тобѣ вдяку, але не знаю, чи треба тобѣ мовь бы вычѣкувати, поки вôнъ тобѣ окаже тую вдяку.

— Вдяку! Алежь я не хочу нѣякои вдяки — вôдповѣвъ гордо Остапъ.

— Коли довше будешь ту оставати, то се наведе єго на таку думку.

— То я выѣду сейчасъ

— Коли ты неспокôйный о своихъ, то ѣдь до Скалы, та не оставай ту довше.

Послѣднѣ слова Альфредъ вымовивъ такъ склопотаный, непевнымъ голосомъ безъ пересвѣдченя, що Остапъ застановивъ ся и глянувъ єму въ очи. Вôнъ привыкъ читати думку на єго лици, тому пôзнавъ сейчасъ, що Альфредъ що иншого казавъ, а що иншого думавъ. Альфредъ замѣтивъ сей сумнѣвъ, що показавъ ся на лици приятеля, — и такъ оба станули змѣшанѣ и почервонѣлѣ.

— Якъ бы я тебе менше знавъ, — сказавъ Остапъ — то посудивъ бы тебе, що ты не высказуєшь менѣ цѣлои своєѣ думки.

— Остапе, вѣришь ты въ мою приязнь?

— И не сумнѣвай ся!

— Отже вѣрь менѣ, що коли тобѣ що раджу, — чи я высказую зовсѣмъ причины того, чи лишь на половину, — то все роблю тому, бо я твôй приятель и дбаю про тебе.

— Чую и вѣрю тобѣ. Ѣдешь до Скалы? Я зъ тобою.

— Завтра рано; ґрафъ не потребує вже помочи, а твои свояки?

— Також нѣ — вôдповѣвъ Остапъ и зôтхнувъ.

— Отже можемо ѣхати.

— Поѣдемо.

На томъ скôнчила ся розмова.

пôдставѣ економичнôй треба намъ отже конче заняти ся. Але правду сказавши, се намъ ще труднѣйше якъ зъ селяньствомъ, бо поглянь-мо лишь трохи глубше и спытаймо: скôлько у насъ зроблено для мѣщаньства на поли просвѣтнôмъ, або що робить ся? По селахъ можемо выказати ся бодай читальнями. А кôлько ихъ єсть по нашихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ? Навѣть тѣ немногѣ що суть то, або зовсѣмъ заснѣтили ся и истнуютъ лишь зъ имени, або ледви животѣютъ. Нашѣ мѣщане навѣть не знають, куди и до кого пригорнутись. Жаль, але таки треба сказати, що въ дуже богато случаяхъ они навѣть пôдъ взглядомъ релїґiйнымъ о стôлько знають лишь, куды горнути ся, о скôлько потребують хрестити ся або вѣнчати ся. Проче ихъ житє веде ся зовсѣмъ наослѣпъ. Богато могло бы для мѣщаньства зробити духовеньство а ще бôльше интелїґенція свѣтска, колибъ, скажемо отверто, не була рôвнодушна для него. Але нашôй интелїґенціи, видко, здає ся, що мѣщанинъ вже для того самого, що єсть мѣщаниномъ, повиненъ самъ собѣ помагати и не потребує, щобы давати єму якiйсь проводъ. Остаточнѣ наслѣдки тои байдужности людей интелїґентнѣйшихъ суть такѣ, що мѣщаньство наше пôдупадає ще скорше и гôрше якъ селяньство.

Справы краєвѣ.

(Запомоги и позички на цѣли дороговѣ.)

Зъ фонду призначеного Соймомъ въ буджетѣ на запомоги и позички на будову и реконструкцію дорôгъ повѣтовыхъ и громадскихъ, удѣливъ Выдѣлъ краєвый слѣдуючѣ безвозвротнѣ запомоги у всхôдной Галичинѣ:

Выдѣлови повѣтовому у Львовѣ на будову дороги Яричѣвъ новый - Подлѣски малѣ 4000 зр.; — Выд. пов. въ Бôбрцѣ на будову дороги Бортники - Голешôвъ 1500 зр.; — Выд. повѣт. въ Жовквѣ на будову дороги повѣтовои Жовкôвъ-Крехôвъ-Фуйна 5000 зр.; — Выд. повѣт. въ Надвôрнѣ на будову дороги повѣтовои зъ Надвôрнѣ до Марковецъ 5000 зр.; а на покрытє коштôвъ будовы мосту на Прутѣ межи Делятиномъ а Зарѣчємъ 3000 зр.; — Выд. повѣт. въ Рящевѣ на будову дороги повѣтовои Тычинъ-Яворникъ 4000 зр.; — Выд. повѣт. въ Сокали на будову дороги повѣтовои Сокаль - Кристинопôль 5000 зр.; — Выд. повѣт. въ Короснѣ на реконструкцію дороги громадскои въ Ивоничу 2000 зр.; — Выд. повѣт. въ Новôмъ Санчи на будову дороги Нов. Санчь-Лïбрантова-Бобова 3000 зр.; — Выд. повѣт. въ Скалатѣ на будову дороги громадскои Грималôвъ-Сороцко-Теребовля 6000 зр.; — Выд. повѣт. въ Коломыи яко решту запомоги на будову дороги повѣтовои Коломыя - Обертинъ 3166 зр. 89 кр.; — Выд. повѣт. въ Збаражи на будову дорôгъ громадскихъ Збаражь-Пôдволочиска и Збаражь-Борешовичѣ 6000 зр.; — Выд. повѣт. въ Мостискахъ на будову дороги громадскои зъ Дмитровичь идъ Самборови 2500 зр.; — Выд. повѣт. въ Самборѣ на будову дороги Самбôръ-Мостиска 2000 зр.

Крôмъ того обѣцявъ Выдѣлъ краєвый удѣлити запомогъ: Выд. повѣт. въ Городенцѣ на будову дорôгъ повѣтовыхъ Незвиска-Обертинъ-Камѣнка, въ р. 1892 суму 3000 зр., коли Выд. повѣт. предложить дальшiй проєктъ будовы и прелімінарь коштôвъ та покрытя ихъ; — Выд. повѣт. въ Стрыю на будову дороги изъ Стрѣлкова до Соколова, 40 процентъ дѣйстныхъ коштôвъ будовы въ ратахъ по 3000 зр. почавши вôдъ 1893 р. пôдъ условіями держаня ся обовязуючихъ приписôвъ.

Наконець постановивъ Выдѣлъ краєвый удѣлити слѣдуючихъ позичокъ на цѣли дороговѣ: Выдѣлови повѣтовому въ Камѣнцѣ Струмиловôй на будову мосту на рѣцѣ Бузѣ въ Камѣнцѣ 5000 зр.; — Выд. повѣт. у Львовѣ на реконструкцію дороги громадскои Львôвъ-Глиняны 3000 зр.

Переглядъ політичный.

Вчера розпочали ся конференціи обохъ міністрôвъ фінансôвъ зъ репрезентантами банку австро-угорского въ справѣ урегульованя валюты. Найважнѣйше предложенє валютове буде мабуть зъ початкомъ мая готове и внесене въ обохъ парляментахъ.

Зачувати, що австрiйска маринарка военна має бути скрѣплена и міністерство маринарки задумує выступити въ спôльныхъ Делеґаціяхъ зъ жаданємъ першихъ ратъ на будову трохъ новыхъ кораблѣвъ панцирныхъ.

Въ Петербурзѣ розôйшлась чутка, що другiй сынъ царя, вел. кн. Юрiй, знову небезпечно занедужавъ и длятого, кажуть, має цариця выѣхати на Кавказъ, щобы тамъ бути при сынѣ. — Міністеръ Вышнеградскiй выѣхавъ до Криму.

Кажуть, що Россія обѣцяла дати Персіи 6 міліонôвъ рублѣвъ яко вôдшкодованє за монополь тютюну, щобы єѣ увольнити тымъ способомъ вôдъ зависимости вôдъ Анґлїѣ.

Зъ Познаньского доносять, що якихсь чотирохъ порядно одѣтыхъ людей напало на крылош. о. Томашевского въ Тшемесьнѣ и хотѣли єго обрабувати. Поліція надбѣгла ще завчасу на помôчь, а розбôйники пустили ся втѣкати и стрѣляли кôлька разôвъ до поліціѣ. Одного зъ нихъ удало ся зловити.

Новинки.

Львôвъ дня 10 (22) цвѣтня.

— **Громадѣ Миловцѣ** въ повѣтѣ залѣщицкôмъ удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь на будову школы 100 зр. запомоги.

— **Потвердженє выбору.** Є. Вел. Цѣсарь затвердивъ выбôръ Октава Саля на презеса и Володисл. Гнѣвоша на заступника презеса повѣтовои Рады въ Бродахъ.

— **Є. Цѣс. и Кор. Высокость,** Найд Архікнязь Леопольдъ Сальваторъ выѣхавъ вчера по полудни до Вѣдня.

— **Фондацiйнѣ мѣсця для галицкои молодежи.** Въ ц. к. заведеняхъ войсковыхъ зъ фондаціѣ пôдъ именемъ: „Цѣсаря Францъ-Іосифа I ювілейна фондація“ опорожненѣ чотири мѣсця почавши вôдъ 1892/93 шкôльного року, именно: въ войсковôй академіи въ Вінеръ-Найштадтъ, въ академіи технічнôй войсковôй у Вѣдни и академіи маринарскôй. До першихъ двохъ заведень будуть принимати лише на I-iй а въ академію маринарску на I. и II. рôкъ. О тѣ мѣсця могуть убѣгати ся лише кандидаты зъ Галичины рускои або польскои народности безъ рôжницѣ вѣроисповѣданя, фізично здôбнѣ, учащаючѣ до середныхъ шкôлъ, вѣку вôдъ 14 до 20 лѣтъ (до акад. марин. на I. рôкъ 16 лѣтъ, на II. рôкъ 17 лѣтъ; до акад. въ Вінеръ-Найштадтъ и технічнои академіѣ у Вѣдни вôдъ 14 до 20 лѣтъ житя). Близшихъ поясненъ можна засягнути въ краєвôмъ Выдѣлѣ у Львовѣ, де треба вносити поданя до 20 мая с. р.

— **Конкурсы.** Окружна Рада шкôльна въ Калуши розписує конкурсъ на посады учителѣвъ 1) при школахъ єтатовыхъ: въ Завадцѣ, Бабинѣ и Довгôй войниловскôй 2) при школахъ філїяльныхъ: въ Бережницѣ шляхот-

---

На другiй день рано, заким выѣхали, Михайлина выйшла просити ихъ до себе. Цѣлу нôчь перебула она у сльозахъ, борола ся зъ собою, але не выборола нѣчого, хиба бôль. Тôльки одно релїґiйне выхованє, котре вчило єѣ придушувати всяку пристрасть и бороти ся зъ нею въ самôмъ початку, може додати потрѣбныхъ силъ до поборенѧ єѣ. А Міся такого релїґiйного выхованя не мала; она привыкла чинити лише свою волю, догоджувати всякимъ своимъ хвилевымъ примхамъ, и тому въ першôй хвили зъ цѣлою живостью свого характеру перенялась она чутємъ, зростаючимъ у нѣй. Все складало ся на зрôстъ тои нещасливои любови. Сама неможливôсть єѣ була приманлива для женщины такои, якъ она. Выняткове положенє Остапа, єго глубокiй смутокъ, переслѣдуванє, котрого хочь на короткiй часъ зазнавъ, збудили у нѣй жаль, цѣкавôсть, вкôнци прихильнôсть и любовь.

Чесный характеръ и терпелива мужеска вдача, вкôнци вперте мовчанє устъ, коли тымчасомъ очи мимоволѣ зраджували, що дѣяло ся въ душѣ, говорили за нимъ. Помалу росла и крѣпшала любовь, ажь вкôнци дôйшла до тои степени розвою, коли то чоловѣкъ тратить вôдъ неи притомнôсть, дôстає горячки, схне и умирає.

Цѣлу нôчь переплакала та передумала Міся. Она хочь якою будь надѣєю хотѣла розяснити передъ собою будучнôсть, та годѣ! Зъ усѣхъ усюдôвъ являли ся непобѣдимѣ трудности, неможливости; она дурила себе и сама не вѣрила въ те; тому плакала. Вже зачало свитати, якъ она сказала собѣ: Я бачила єго вже въ послѣдне.

Може знаєте, яке враженє робить на чоловѣцѣ се слово: *въ послѣдне*. Се не дасть ся описати: голова пукає, серце роздирає ся, житє неначе минає ся. Мы мусимо бути призначенѣ до безсмертности, коли насъ всяка запора въ житю, всякѣ невзгодины єго, такъ сильно потрясають и обурюють.

На тую думку дуръ нападає на чоловѣка, а тогдѣ, хто не одурѣє, той выздоровѣє. Однакъ богато людей дурѣє, богато на цѣле своє житє выпиває зъ тои хвилѣ отрую, а вôдъ неи приходить потôмъ помалу смерть. Міся плакала, коли свитало; она не могла перенести спокôйно думки, що видѣла єго въ послѣдне, и тому казала просити Альфреда и Остапа до себе.

Альфредъ згодивъ ся пôйти; хочь се очевидно було єму дуже прикро, та вôнъ не смѣвъ єѣ вôдмовити. Вже мавъ сѣдати на вôзъ, але мовчки звернув ся до палаты.

— Лише хвильку забавимо — сказавъ входячи на ґанокъ — бо намъ пора въ дорогу.

Остапъ не вôдповѣвъ нѣчого. Єго лице, звычайно таке спокôйне и байдуже, було блѣде, очи лиснѣли горячково, а уста були синѣ; взагалѣ выразъ лиця бувъ незвычайный. Альфредъ спостерѣгъ се: — внутрѣшна мука їла єго въ души и не выявила ся; але по лици такъ и знати було всю тую муку.

— Що тобѣ? — спытавъ Альфредъ, побачивши, якъ Остапъ вхопивъ ся за стовпъ.

— Нѣчо, такъ тôльки, втома — вôдповѣвъ докторъ. Михайлина ждала на нихъ въ порозѣ своеи комнаты; она була до непôзнаня змѣнена, блѣда и змѣшана.

— Я хотѣла — вôдозвала ся она — я забула — простѣть — але я не спытала панôвъ, якъ маю поступати зъ батькомъ, що вертає до здоровля. Для того то я мусѣла ще васъ просити.

Міся вынайшла причину, але незручно, бо Остапъ оставивъ подробнѣ приписы, якъ поступати зъ хорымъ. Однакъ вôнъ не вôдповѣвъ нѣчого, бо такъ бувъ змѣшаный, що забувъ про все, що зробивъ. Михайлина глянула єму въ лице и задрожала побачивши, якъ оно змѣнилось.

— Що се? вы хорѣ! — спытала журно.

— Я? нѣ — вôдповѣвъ Остапъ и силувавъ ся усмѣхнутись — нѣколи не чувъ ся я здоровѣйшимъ, якъ теперь.

Входячiй слуга попросивъ Альфреда до ґрафа; Михайлина и Остапъ остали самѣ.

(Дальше буде.)

скôй. Берлогахъ, Добровлянахъ, Долпотовѣ, Копанкахъ, Медини, Перевôзци, Рôвни, Сѣвцѣ калускôй, Угриновѣ середнôмъ, Камени, Мысловѣ и Угриновѣ старôмъ; 3) на посаду греко кат. катихита при 4 клясовôй школѣ мужескôй въ Калуши. Подання вносити треба до кôнця мая. — Дирекція почтъ розписує конкурсъ на посаду експедієнта почтового въ Стояновѣ, повѣта камѣнецкого въ платнею 380 зр. Подавати треба до 30 цвѣтня.

— **Нови читальнѣ „Просвѣты“** Зъ Бобрецкого повѣта пишуть намъ: Дня 7 (19) цвѣтня с. р. (вô второкъ свѣтлый) вôдбуло ся вôдкрыте читальнѣ „Просвѣты“ въ Бертешовѣ въ хатѣ п. Ив. Дикого. До выдѣлу увôйшли: 1) Ч. Микола Комариньскій, яко голова (господарь въ Бертешова; 2) Омелянъ Магунъ, начальникъ громады, яко заступникъ головы: 3) Ярославъ Пасальскій, учитель мѣсцевый яко секретарь; 4) Федь Мацьковъ, господарь въ Бертешова, яко касієръ; 5) Дмитро Дикій господарь, яко бібліотекарь. Заступниками выдѣловыхъ выбрано слѣдуючихъ: Михайла Лабу и Михайла Франкова господарѣвъ мѣсцевыхъ, контрольоромъ Федя Чмыра. — Зъ Перемышлянщины знов достаемо таку вѣсть: Дня 20 марта с. р., вôдбулись въ Уневѣ, повѣта перемышляньского, перши загальни зборы товариства читальнѣ „Просвѣты“. До сея читальнѣ вписало ся 28 членôвъ. До нового выдѣлу вôйшли: п. Омелянъ Степанъ, учитель, яко голова, п. Антоній Добіяшь, яко заступникъ головы, господарь Василій Нудъ, яко секретарь, господарь Иванъ Баранъ, яко касієръ, господарь и певець церковный, Григорій Янишевскій, яко бібліотекарь, а на заступникôвъ выдѣловыхъ выбрано: Петра Гетмана и Михайла Казимѣру. При вôдкрытю сеи читальнѣ були присутни дѣти школьни, котри на два голосы заспѣвали хорошо „Многая лѣта“ въ честь Найяснѣйшого Цѣсаря, а дальше „Гимнъ народный“ и „Миръ вамъ братя“. — Тая читальня завязала ся за стараньемъ п. Омеляна Степана, мѣсцевого учителя и п. Антонія Добіяша. — Доносячи се, просимо помѣстити тоє въ „Народнôй часописи“, котру мы радо читаємо. Нехай люде и о насъ знають. Тутъ люде бѣдни, тожь и просвѣта помалу розвиває ся, але есть надѣя, що люде побачивши користь въ читальнѣ, будуть горнути ся до неи. (Мы дуже радо се робимо и охотно помѣщаємо всѣлякѝ вѣсти про рухъ читалень. Дай Боже, щобы ихъ найбôльше було, щобы нашь народъ просвѣтивъ ся якъ найскорше, а тогды и его бытъ матеріяльный полѣпшивъ би ся. Новымъ же читальнямъ кличемо: Щасть Боже до доброго и розумного дѣла а слава тымъ, що зводять людей на дорогу просвѣты! *Ред.*)

— **На львôвскôмъ Університетѣ** въ минувшôмъ пôврочѣ школьнôмъ (зимовôмъ) було загаломъ 1,283 слухачѣвъ, именно: на теольоґіи 357, на правахъ 725, фільософіи 201; звычайныхъ слухачѣвъ було 1.138, надзвычайныхъ 145. Народности рускои було 412, польскои 861, нѣмецкои 8, мадярскои 1, и болгарскои 1. Греко-католикôвъ було 430, римо-католикôвъ 621, греко-орієнт. 1, вірмено-кат. 8, протестантôвъ 5, мойсеєвого вѣроисп. 217 и 2 менонітôвъ.

— **Про переклад українськихъ пѣсень** помершимъ недавно тому нѣмецкимъ поетомъ Боденштедтомъ на нѣмецкій языкъ пише такъ въ Берлиньскôмъ Tageblatt-ѣ оденъ знатокъ того перекладу Теодоръ Вольфъ: „Але мѣжь всѣми многими его перекладами здавались менѣ особисто найлѣпшими и найцѣннѣйшими (das Feinste und Kostbarste) тѝ малѝ пѣснѣ, що появились въ 1845 р. въ Штутґартѣ пôдъ заголовкомъ: „Поетична украина, малорускѝ пѣснѣ народнѝ“. Ледви чи хто розкрывъ такъ передъ нами то козацке серце и ту козачу любовь“.

— **Огнѣ**. Въ Шегиняхъ, въ повѣтѣ перемыскôмъ згорѣло дня 11 с. м. 12 селяньскихъ господарствъ, а шкода загальна, убезпечена на 2.270 зр.; выносить 10.853 зр.

— **Пожары лѣсôвъ**. На Буковинѣ згорѣло дня 17 с. м. въ Мардзинѣ и Сучавици 50 гектарôвъ лѣсôвъ громадскихъ; въ Бѣлцѣ, повѣта радовецкого, 8 гектарôвъ лѣса належачого до гр.-всхôд. фонду релігійного, а въ Камѣнцѣ пов. серетского лѣсокъ гр.-всхôд. фонду религійного оцѣненый на 2000 зр.

— **Нападъ на священика**. До „Дѣла“ доносять зъ Рогатина, що на тамошного пароха-ювілата о. Иполита Дзеровича учинено атентатъ. Въ свѣтлый второкъ о годинѣ $10^1/_2$ вечеромъ вертавъ о. Дзеровичь домôвъ. На однôй зъ найлюднѣйшихъ и найбôльше оживленыхъ улиць Рогатина, пôдъ ослоною темнои ночи зайшли ему дорогу два люде, ударомъ кимакою въ голову повалили на землю и такъ заголомшеного старика стали тягнути пôдъ поблизькій мôстъ. Туркôтъ наближаючого ся воза сполошивъ злочинцѣвъ, они вôдбѣгли и лишь тому завдячує о. Дзеровичь свôй ратунокъ. Три раны на головѣ — пôсля высказу лѣкаря — не небезпечнѝ и есть всяка надѣя, що о. Дзеровичь незадовго пôднесе ся зъ ложа недуги. Жандармерія пильно слѣдить за злочинцями. Причина рабунку выключена.

— **Институтъ для дѣвчатъ въ Коломыи**. Пок. Теодоръ Бѣлоусъ, якъ вѣдомо, записавъ на основанє института для дѣвчатъ въ Коломыи свою каменицю, а зарядъ вôддавъ львôвскому „Народному Домови“. Парохъ зъ Мышина, о. Кобриньскій, хотячи прискорити введенє въ житє сеи институцїѣ, спросивъ бувъ въ тôй справѣ на день 20 цвѣтня Русинôвъ до Коломыи на нараду. На тôй нарадѣ выбрано тѣснѣйшій комітетъ зъ трохъ членôвъ, а вôнъ має порозумѣти ся зъ „Народнымъ Домомъ“ у Львовѣ и справу приспѣшити, а евентуально обдумати средства до заложеня такого института.

— **Снѣги и морозы**. Изъ Стрыйщины доносять, що тамъ упали великѝ снѣги. У Вѣдни падавъ дня 20 с. м. также снѣгъ але малый. Въ Баденѣ пôдъ Вѣднемъ бувъ того дня такій морозъ, що весь виноградъ покрывъ ся въ винницяхъ грубымъ инеємъ и молодѝ пагоны зовсѣмъ змерзли. Морозъ наробивъ въ виноградѣ великои шкоды.

— **Змѣна властителѣвъ**. Вольфъ Горнъ спродавъ свои добра Олешѣвъ въ повѣтѣ товмацкôмъ ґр. Едмундови Потоцкому.

— **Збанкрутувавъ**. Властитель бровару въ Чернôвцяхъ, Ґебель, найперша фірма, застановивъ сего тыжня выплату. Пасивы его выносять 190.000 зр.

— **Убійство чи забобонъ?** Въ сербскôмъ мѣстѣ Смедеревѣ надъ Дунаємъ найшли недавно тому страшно покалѣчене тѣло сербского вояка Константиновича. До убійства призиавъ ся товаришъ убитого, Василь Радуловичь, также воякъ. Вôнъ каже, що убивъ Константиновича на его власне жаданє, и то пôсля припису, якій покôйникъ ему напередъ назначивъ. Вôдтявъ ему найперше голову, потôмъ вынявъ серце и печѣнку та вытиснувъ на означеныхъ мѣсцяхъ кровь. На тыхъ мѣсцяхъ мавъ Радуловичь пôсля упевненъ покôйника найти великій скарбъ и такій лѣкъ, котрый мавъ убитого воскресити. Радуловичь все зробивъ: копавъ за скарбомъ, за лѣкомъ, та годѣ; нѣ скарбôвъ нѣ цѣлющого лѣку не найшовъ, нѣ товариша воскресити не мôгъ. Сербскѝ власти розвели слѣдство въ тôй справѣ и есть здогадъ, що Радуловичь все то лишь выдумавъ, щобы выкрутити ся вôдъ кары.

— **Звѣрского злочину**, щось въ родѣ того, якъ свого часу голосный злочинъ въ Тіса-Еслярь на Угорщинѣ, допустивъ ся въ Дінабурзѣ въ Россіи заможный купець жидъ Ґ., чоловѣкъ вже старшій, жонатый зъ родиною. Вôнъ принявъ бувъ въ цвѣтни минувшого року на службу 20-лѣтну христіяньску дѣвчину и по кôлькохъ тыжняхъ звѣвъ єѣ а вôдтакъ обѣцявъ дати ѣй велике вѣно. Коли дѣвчина не могла вже довше служити, вывѣзъ єѣ старый жидъ Ґ. до сусѣдного мѣсточка и тамъ въ однôмъ заѣздѣ убивъ єѣ въ такъ страшный и звѣрскій способъ, що и описати годѣ. На другій день найшли вже лишь холодне тѣло и сконстатували, що вôнъ мусѣвъ довго збыткувати ся надъ своєю нещасною жертвою. Злочинець утѣкъ вôдтакъ до Америки а при кôнци марта с. р. выѣхала туды и его родина. Слѣдство выказало, що и господарь заѣзду, жидъ, бравъ участь въ тôмъ убійствѣ. Вийшло на верхъ также, що той самъ купець, жидъ Ґ. звѣвъ давнѣйше также молоду христіянку а вôдтакъ єѣ повѣсивъ, але тогды увôльнено его задля браку доказôвъ злочину.

— **Коли кравъ, то вже добре**. Вчерашнѝ телеґрамы принесли зъ Франкфурта вѣсть, що головный касієръ тамошного банку Ротшільда, Єґеръ, щезъ десь ще вôдъ великого четверга безъ слѣду, спроневѣривши значну суму. Высоты тои сумы не можна було на разѣ означити: ажь теперь показало ся, що Єґеръ укравъ не менше лишь міліонъ и 700 тысячѣвъ марокъ. Доси не можна було дефравданта нѣгде выслѣдити.

Всячина.

Клопôтъ зъ новыми грôшми. Монетарнѣ ще не выбили новыхъ грошей, а вже мають люде клопôтъ зъ ними; сушать собѣ, бачите головы, якъ называти новѝ дрôбнѝ грошѣ. Звѣстно вже, що „корона“ буде мати вартôсть половины теперѣшного риньского або ґульдена, отже на теперѣшнѝ грошѣ 50 кр. и буде дѣлити ся на 100 частей. Якъ же называти тѝ части? „Крейцарами“, такъ якъ теперѣшнѝ, не можна ихъ называти, бо они на теперѣшну вартôсть будуть значити лишь пôвъ крейцара. „Новыми крейцарами“ не можна ихъ также называти, бо не лишь у насъ але й въ другихъ краяхъ, якъ охрещено въ 1857 р. теперѣшнѝ крайцары „новыми“, такъ они все ще „новѝ“, хочь вже й дуже пôстарѣли ся. Дехто зъ Нѣмцѣвъ предкладає, щобы ихъ называти „коронными крейцарами“ (Kronkreuzer); але така назва противна духови славяньскихъ языкôвъ, бо треба бы одну рѣчь двома словами называти. „Фениками“ не хотять ихъ Нѣмцѣ также называти, бо разъ пôдъ феникомъ розумѣесь въ нашôй монархіи ще нишій грôшь якъ пôвъ крейцара, бо властиво чверть крейцара, а вôдтакъ така сама назва есть и въ Нѣмеччинѣ; декотрѝ Нѣмцѣ кажуть отже, щобы нову дрôбну монету называти „Heller“. Для славянъ знов клопôтъ, якъ назвати „Heller“ по руски, по польски, по чески и т. д. Поляки зажурились також, якъ мають называти тѝ монеты. Однѝ кажуть, щобы ихъ называти „szelągi“ (шелюги), а другѝ тому противлять ся и кажуть що „szeląg“ то нѣмецка назва „Schiling“ (шілінґъ); лѣпше, кажуть, называти нову дрôбну монету „grosz“ (грôшь). Але бо й „grosz“ не есть польска назва а лишь нѣмецка „Groschen“ уроблена зъ латиньского слова grossus; але коли она догôдна Полякамъ, то най имъ буде „grosz“. Якъ же маємо мы Русины называти нову монету? Назвы якъ: новый крейцаръ, коронный крейцаръ недогôднѝ для всѣхъ и для насъ; „гелеръ“ для насъ просто незрозумѣлый, а „grosz“ значить у насъ „грôшь“ (грошѣ) и має зовсѣмъ инше значѣне. Колижь зважимо, що „корона“ буде у насъ то само значити, що въ Франціи „франкъ“ (100 сантімôвъ), що въ Нѣмеччинѣ „марка“ (100 фениковъ), або що въ Болгаріи „левъ“ (100 стотинокъ), то не позôставало бы нѣчого, якъ лишь выбирати одну зъ тыхъ назвъ. Поляки уживають и теперь слова „центъ“ що вôдповѣдає французскому „centim“ а и мы уживаємо часомъ того слова; слово „феникъ“ есть у насъ также досыть утерте, а болгарска „стотинка“ надаесь также не зле до духа нашои мовы. У насъ свого часу хотѣли на теперѣшнѝ крейцары уживати слова „сотничокъ“; тôлькожь оно не було утворене въ дусѣ языка и не принялось ся, бо „сотничокъ“ значить „малый сотникъ“, а сотникъ то значить у насъ комендантъ сотнѣ, нѣбы щось въ тôмъ родѣ якъ теперѣшный капітанъ. Але поки що треба зачекати, яка буде урядова назва новыхъ грошей, а пôсля того вже уробить ся и наша назва, хочь все таки незавадить и теперь подумати надъ тымъ, якъ бы называти новѝ грошѣ вôдповѣдно нашôй мовѣ. Здаєсь, що ще найскорше приймесь назва феникъ. А впрочôмъ — якъ звавъ, такъ звавъ, кобы... лишь богато було тыхъ феникôвъ, чи стотинокъ або центôвъ, то чоловѣкъ давъ бы собѣ якось раду зъ назвою.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 22 цвѣтня. Дръ Володиславъ Острожиньскій и дръ Петро Стебельскій именованѝ надзвычайными професорами австрійского права карного при львôвскôмъ университетѣ. (Дръ Стебельскій зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ).

Сибинъ 22 цвѣтня. По кôлькагодиннôй снѣговици дало ся вчера почути тутъ о $1^3/_4$ год. по полудни сильне трясене землѣ. По двохъ разъ по разъ наступаючихъ по собѣ ударахъ затрясли ся страшно всѣ домы и найтяжшѝ предметы.

Римъ 22 цвѣтня. Рада міністрôвъ ухвалила, що всѣ міністры, крôмъ міністра фінансôвъ, позôстануть въ кабінетѣ. Въ выдаткахъ на кольоніяльнѝ цѣли войсковѝ мають бути заведенѝ ощадности.

Софія 22 цвѣтня. Приѣхавъ тутъ Кушелевъ.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.